Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 19/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tiestön talvikunnossapidosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Vesa Kallio /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 19/2025 vp:

> Jakaako hallitus edellä kerrotun tilannekuvan tiestön puutteellisesta talvikunnossapidosta,
>
> millä tavoin hallitus varmistaa, että koko maassa on talvisin turvallisempaa liikkua erityisesti valtion alemmalla tieverkolla, mutta myös pääväylillä,
>
> millä keinoin hallitus aikoo puuttua tien kunnossapidosta vastaavien pääurakoitsijoiden toiminnan valvontaan, jotta se vastaa todellisia tarpeita,
>
> millä keinoin hallitus varmistaa, että jatkossa koko maassa on riittävästi ammattitaitoisia tien kunnossapidon aliurakoitsijoita,
>
> millä keinoin hallitus turvaa tiestön kunnossapidosta käytännössä vastaavien aliurakoitsijoiden toiminnan kannattavuuden, ja
>
> aikooko hallitus ryhtyä toimiin, jotta nykyiselle tiestön kunnossapidon toimintamallille haetaan vaihtoehtoisia ja nykyistä paremmin toimivia malleja esimerkiksi kokeiluilla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maanteiden hoitoa toteutetaan koko maassa yhtenäisten linjausten mukaisesti, valtion talousarviossa perusväylänpitoon myöntämän rahoituksen puitteissa. Maanteiden talvikunnossapitoa suunnitellaan asiakkaiden tarpeista – kansalaisten ja tavaran liikkumista palvellen. Tiet on luokiteltu eri talvihoitoluokkiin, mm. liikennemäärien ja liikenteellisen merkityksen mukaan. Pääsääntöisesti mitä vilkkaampi tie ja mitä enemmän raskasta liikennettä on, sitä nopeammin tie hoidetaan ja sitä korkeammat ovat hoidon vaatimukset. Myös väylän merkitys esimerkiksi elinkeinoelämän kuljetusten kannalta vaikuttaa maantien talvihoidon palvelutasoon.

Päätiet kuuluvat yleensä korkeimpaan hoitoluokkaan ja vähäliikenteiset tiet lähes poikkeuksetta alimpaan hoitoluokkaan. Hoitoluokka määrittää, missä kunnossa teiden on oltava talvella ja

kuinka nopeasti hoitotoimenpiteet pitää tiestöllä aloittaa. Talvihoidon taso on erilainen eri hoitoluokan teillä, mutta saman luokan tiet hoidetaan koko maassa samantasoisesti. Pääteillä pyritään tasalaatuisiin keliolosuhteisiin ympäri vuorokauden. Talvella korostuu myös tienkäyttäjien oma vastuu keliin soveltuvasta ajonopeudesta ja riittävästä matka-ajasta.

Tiestön talvikunnossapidossa on parannettavaa, mutta sitä ei voida yleisesti pitää kovin puutteellisena. Paikallisiin tai ajallisesti hetkittäin havaittuihin mahdollisiin puutteisiin pyritään aina tilaajan toimesta reagoimaan ja sopimuksen mukainen laatua urakassa varmistamaan. Tienpitäjä on onnistunut talviajan liikenneturvallisuuden kehittämisessä suhteellisen hyvin: talviajan liikenneturvallisuuskehitys on ollut kesää parempi viime vuosikymmenet.

Alueellisesta tienpidosta vastaa ELY-keskus. Maateiden operatiivista tilaajatoimintaa tehdään neljällä Ely-keskusten hankinta-alueella (pohjoinen, länsi, itä ja etelä). Hankinta-alueilla on paikallisesti hoidon projektipäälliköitä, jotka vastaavat hoitourakoiden toiminnasta. Heidän lisäkseen jokaisella alueella on kunnossapitopäällikkö ja -vastaava sekä tarvittaessa alueellista konsulttivalvontaa valvontaresurssien lisäämiseksi. Valvontaa kohdistetaan myös palautteen ja mahdollisten raportoitujen epäkohtien perusteella.

Maanteiden hoitourakat kilpailutetaan valtakunnallisesti viiden vuoden välein. Maanteiden nykyisessä hoitourakkamallissa riskienjako on parempi urakoitsijalle ja toteutus, jossa vain toteutetusta työstä maksetaan, pyrkii varmistamaan aliurakoitsijoiden työstä saatavan korvauksen, toki itse pääurakoitsijalle tehdyn tarjouksen hinnoittelun mukaan. Hoitotyöt kilpailutetaan aina hoitourakan sisällä ja se mahdollistaa erityisesti alueellisten aliurakoitsijoiden osallistumisen urakointikokonaisuuteen. Aliurakoitsijoilla on mahdollista kehittää osaamistaan omien ja pääurakoitsijan koulutusten sekä kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden ja Väyläviraston järjestämien koulutuksien kautta.

Väylävirasto tekee yhteistyötä Pohjoismaiden ja muiden kansainvälisten yhteistyöryhmien kautta. Näiden verkostojen avulla etsitään ja kehitetään uusia työmenetelmiä sekä toimintatapoja. Väylävirasto tekee ELY-keskusten kanssa useita pilotteja ja kokeiluja vuosittain, joissa etsitään uusia tapoja toteuttaa tiestön kunnossapitoa. Toimintaa ja prosesseja kehitetään yhdessä jatkuvasti, jotta teiden kunnossapito saadaan toteutettua laadukkaammin ja vaikuttavammin vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla kansalaisten sekä yritysten tarpeisiin.

Helsingissä 6.3.2025

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

VN/5094/2025-LVM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Ranne Lulu 91308285J

2025-03-06